

Dr. Batěk pozdraven byv zástupci komory pražské, spolku notářů československých, komor Králové-Hradecké a Budějovické a spolku kandidátů notářských, v proslovu hluboce založeném, k němuž nutno bude nám ještě se vrátiti, nastínil vznik i motivy svého snažení a usilování za ideou stavovskou.

V upomínku na památný den podáno bylo oslavenci notářstvem českým dílo českého umělce, profesora Španiela: plaketa, vystihující mistrnou rukou výrazné rysy podoby Dra Batka.

Oslavu zakončilo družné stolování shromážděných kolegů v Obecním domě pražském, při němž obnovovány byly staré a navazovány nové přátelské styky kolegiální.

Hojné a oživené účastenství kolegů při oslavě šedesátin Dra Batka svědčí nejen tomu, že notářstvo české plně uznává zásluhu svého vůdce, ale podává i potěšitelný důkaz o neochabujícím, ba ještě utuženém vědomí solidarity stavovské, záruky to dosavadních i budoucích úspěchů.

Dra Batka došly blahopřejné projevy od ministra spravedlnosti, předsidia vrchního soudu pražského, národní rady, od komor notářských a přečetných korporací a jednotlivců.

Vypsání vědecké soutěže. Vedené snahou, aby příslušníci stavu soudcovského, advokátského a notářského hojněji se účastnili vědecké práce v oboru právním, vypisuje ministerstvo spravedlnosti 5 cen a to: jednu cenu v obnosu 800 K, dvě ceny po 600 K a dvě ceny po 500 K za právnícká díla nebo vědecká pojednání v oboru platného hmotného práva nebo řízení civilního a trestního včetně kriminální psychologie a sociologie, která byla nebo budou uveřejněna v roce 1920. Při nedostatku prací, uveřejněných tiskem, bude vzat zřetel i na práce v rukopise.

Práce o cenu se ucházející buďtež zaslány anebo budiž sděleno, kde byly vytištěny, do 31. ledna 1921 presidiu ministerstva spravedlnosti v Praze.

O udělení cen rozhodne sbor, sestávající z ministra spravedlnosti a zástupců vědy a odborných korporací a sdružení; sbor nemá však vázan na udělení cen ve stanovených obnosech; může z celkového obnosu cen (3000 K) udělit i méně cen ve vyšším obnosu nebo více menších cen. Rozhodnutí stane se do 30. června 1921.

O postupu při provádění zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům ohledně zastupování jmění církevního, vydalo ministerstvo spravedlnosti výnos: ze dne 15. července 1920, čís. 22.664, z něhož vyjímáme:

Nejvyšší soud sdělil, že provádějící řízení o zajištění půdy drobným pachtýřům, směsují soudy otázku, u kterého orgánu, jakožto hospodářské správy církevního statku nutno a stačí ohlásiti požadovací nárok (§ 12. zák. ze dne 27. května 1919, č. 318 sb. z. a n.) a otázku, který orgán je po zákonu povolán k tomu, aby v řízení zahájeném o řádné a včasné ohlášce církevní statek zastupoval.

1. Pokud pachtýř (podpachtýř) obmezuje se na požadavek, aby mu zemědělský pozemek byl ponechán v pachtu (§§ 1. a 29. zák.), nemá ovšem řečená otázka praktického významu, poněvadž v tomto případě jde o úkon správy majetkové a po této stránce stačí zpravidla, bude-li církevní statek i v dalším řízení zastupován tímž orgánem, u něhož stala se přihláška (na př. obročníkem, § 30a n. zák. ze dne 7. května 1874, č. 50 ř. z.).

2. Jinak má se věc, požaduje-li pachtýř (podpachtýř), aby mu zemědělský pozemek církevního (nadačního) statku postoupen byl do vlastnictví (§ 1. zák.). V tom případě dotýká se soudní rozhodnutí kmenové podstaty církevního (nadačního) jmění. Zastupovati toto jmění v otázkách, dotýkajících se jeho kmenové podstaty, není však věcí hospodářské správy, nýbrž pouze a jediné finanční prokuratury (nař. ze dne 4. června 1919, č. 313 sb. z. a n. a služební instrukce pro finanční prokuratury ze dne 9. března 1898, č. 41 ř. zák.).

Soudy nedbajíce tohoto přesného zákonného stanoviska, provádějí, jak v četných případech bylo seznáno, celé řízení i v případech, kde jde o postoupení půdy do vlastnictví, pouze s hospodářskou správou církevního nebo nadačního statku, takže finanční prokuratura dovídá se o řízení teprve ze zprávy hospodářské správy církevního statku o vyřízení věci a uplatňuje pak — arci s úspěchem — zmatečnost celého řízení (§ 17., odst. 3. zák. a § 2., č. 4. nesp. pat.). — Tím vyřízení věci se oddaluje a zdržuje (§ 30. zák.) a maří se účel jeho. Ještě povážlivější budou případy, kde finanční prokura-

tura o věci vůbec se nedověděla; vůči ní usnesení, nebyvši jí doručeno, nenabude právní moci a skýtá se jí tak možnost, aby provedený mezitím převod vlastnictví pozdějším opravným prostředkem zvrátila, což mohla by přivoditi nejistotu a spleťtost knihovních poměrů právních. — Dr. R.

Dávka z majetku. Zákon ze dne 8. dubna 1920, č. 309 s. z. n., kterým zavedena dávka z majetku a z přírůstku na majetku, jest opět jako všechny naše zákony velice nejasný a nenabyl ani větší jasnosti prováděcím nařízením ze dne 27. července 1920, č. 463. Bylo by záhodno, kdyby kolegové naši veškeré sporné případy praktické, které se jim naskytou, nám oznamovali.

Jedním z těchto sporných případů jest, kdo má podávati přiznání k dávce a koho stihne dávka při fideikomisární substituci. Dle našeho náhledu má přiznání podávati a dávku platiti institut tehda, byl-li dne 1. března 1919 ještě na živu, neboť institut jest skutečným vlastníkem, třeba obmezeným, takže naň vztahuje se ustanovení § 19., II. odst. zák. ze dne 8. dubna 1920, čís. 309, jenž mluví o podmínce rozvazovací, která pokládá se za ničí.

Zajímavé jest dále, kdo má podávati přiznání a platiti dávku při manželích. Dlužno předem rozeznávati, zdali manželství dne 1. ledna 1914 trvalo, čili nic. Trvalo-li a trvá-li manželský svazek ještě 1. března 1919, podati musí přiznání manžel, jako přednosta domácnosti, za oba. Zemřel-li jeden z manželů a nebyla-li pozůstalost do 1. března 1919 odevzdána, jest podati přiznání za každého manžela zvlášť, a to i tehda, jestliže jeden manžel po druhém dědí, což jest proto důležité, poněvadž i dávka z majetku vyměří se každému manžel, resp. pozůstalosti a manžel zvlášť a následkem toho bude jmění obou podléhati i nižší sazbě. Zemřel-li jeden z manželů po 1. březnu 1919, musí přiznání podati a dávku platiti druhý manžel sám, byl-li ustanoven sám povšechným dědicem. Není-li tomu tak a nedědí-li druhý manžel, jest sice jisto, že dávku z majetku musí platiti přednost domácnosti z celého jmění obou manželů a přiznání k dávce musí podati manžel přednost domácnosti, resp. zemřel-li po 1. březnu 1919 jeho dědicové; zůstává ale velice sporné, zdali v tomto případě může manžel (přednost domácnosti) žádati náhradu dávky z majetku od dědiců zemřelé své manželky, po případě, zda mohou dědicové zemřelého manžela (přednost domácnosti) žádati náhradu dávky z majetku od jeho vdovy a jak se tato dávka má vypočítati, jestliže jmění manželovo jest jiné, nežli manželčino. Tu nejasnost zákona povede k četným velikým sporům. Bylo-li manželství uzavřeno po 1. lednu 1914, dlužno podati přiznání za každého manžela zvlášť a každého manžela zvlášť stihne povinnost platební.

Velice zajímavé jest toto ustanovení § 31. zák. ze dne 8. dubna 1920 čís. 309, dle něhož, jsou-li ve jmění zahrnuty akcie, nebo podíly na podnicích právnické osoby podrobených dávce z majetku, zkrátí se k žádosti dávka z majetku vyměřená o kvotu vypadající poměrně na tuto část jmění. Ustanovení to jest proto zajímavé, že zatížení právnické osoby jest prokázati straně a podle prováděcího nařízení státi se to může osvědčením příslušného tuzemského nebo cizozemského finančního úřadu, ověřenými platebními rozkazy a podob. Všeobecný poukaz na stávající zákonodárství nepostačí. Musí tudíž strana prokázati, kolik připadlo dávky ze jmění na jednotlivou akci, neb podíl právnické osoby tuzemské a u právnické osoby cizozemské musí prokázati, že podléhá dávce z majetku a kolik jí bylo vyměřeno a připadá na dotýčnou akci a podíl. Opatření tohoto příkazu jest nemyslitelné, neboť nedá se předpokládati, že by právnická osoba tuzemská (ač k tomu jest zákonem povinna), zejména však cizozemský finanční úřad na tisíce a tisíce žádostí poplatníků dal náležitě vysvětlení a průkaz, neboť bylo by to tak nesmírné zatížení agendy právnické osoby i cizozemského finančního úřadu, že by to prvnější nezastala a poslednější zkrátka odepřel, neboť kdo může cizozemský finanční úřad nutiti, aby odpovídal na dotazy československých poplatníků! Tu nejlépe jest viděti, jak nepromyšleno jest prováděcí nařízení.

Zákon o signování tabulárek. Jak jsme svého času sdělili, podala advokátní komora pražská spolu s notářskou komorou pražskou ministerstvu spravedlnosti návrh zákona, že každé podání knihovní musí býti opatřeno podpisem notáře neb advokáta. Účel osnovy té byl zameziti vzrůstající se pokoutnictví. — Jak se nyní dovidáme, nepředložil vláda osnovu tu parlamentu, poněvadž prý socialistické strany vyslovily se proti.